

Statusmanual - svullen hand efter neurologisk sjukdom eller skada

Inspektion

Inspektion av hand, handled och underarm vad gäller ledpositioner, fuktig/torr hud, färgförändring av hud, vätskeläckage på grund av svullnad. Symtom kan vara att huden är blank, fuktig, varm, rynkor försvinner, man kan märka en rosa/lila färg samt att naglarna är vita.

Palpation

Palpation av svullnad vad gäller konsistens, temperaturökning och smärta.

Ledrörlighet

Mät med goniometer

Dorsalflexion

Patienten sitter med underarmen väl understödd i medelläge mellan supination och pronation. Armbågen är flekterad 90°. Ena skänkeln placeras längs underarmens mitt. Den andra skänkeln hålls parallellt med tredje metacarpalbenet. Fingrarna skall vara avslappnade (lätt flekterade) så att inte passiv insufficiens i fingerflexorerna påverkar mätresultatet.

Palmarflexion

Utgångsställning och mätning enligt ovan.

Radialdeviation

Patienten sittande med underarm och hand pronerad och understödd. Ena skänkeln läggs parallellt med underarmens mitt. Den andra skänkeln läggs parallellt med tredje metacarpalbenet.

Ulnardeviation

Utgångsställning och mätning enligt ovan.

Normalvärden (1):

- Dorsalflexion 70°
- Palmarflexion: 80°
- Radialdeviation: 20°
- Ulnardeviation: 30°

Knytdiastas

Knytdiastas anger hur många mm som fattas för att fingrarna i en maximal flexion ska kunna nå handflatan. Handleden hålls i funktionsställning. Linjalen placeras intill fingertoppen och mäter det vinkelräta avståndet till handflatan. För att få ett mer adekvat mått på flexionsförmågan kan eventuellt även avståndet mellan den punkt man då får och det distala palmara böjvecket mätas. Notera mätpunkter (2).

Mätning av svullnad: "Figure of eight", se nedan

Metod för att mäta handödem "Figure of eight"

Använd ett smalt standardmåttband och helst samma vid varje mättillfälle.

Utgångsställning: Placera armbågen mot bordet med pronerad underarm.

Handleden i neutral position i deviation, flexion och extension. Fingrarna vilar i adduktion.

1. Lägg änden på måttbandet distalt, dorsalt på caput ulnae.
2. Dra måttbandet volart på handleden mot distala radialis styloiden.
3. Fortsätt diagonalt över handryggen.

4. Runda MCP-leden dig V och fortsätt volart. Lägg den proximala kanten på måttbandet vid distala böjvecket mellan MCP-lederna dig V och II.

5. Dra måttbandet runt MCP II och diagonalt över handryggen tillbaka till startpunkten.
6. Lägg måttbandet mot det distala hörnet av måttbandet vid startpunkten och läs av i mm.

Referens:

1. Hoppenfeld S. Physical Examination of the Spine & Extremities. Norwalk, CT: Appleton & Lange; 1976.
2. K Runnqvist RC, C Sollerman, editor. Handens rehabilitering. Lund: Studentlitteratur; 1992.